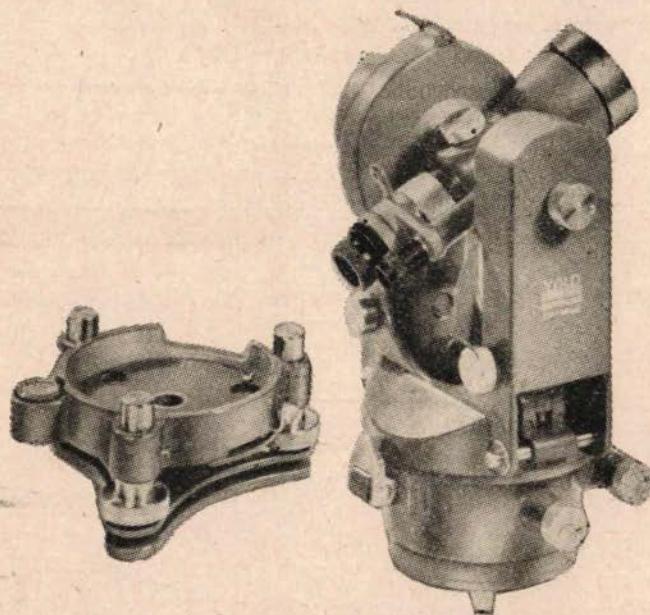

Pregled domaće i strane stručne štampe

TAHIMETAR WILD T16

Sl. 1 prikazuje taj novi instrument. Mora nas zanimati, kakav je njegov odnos spram ostalim instrumentima iste tvornice odnosno i spram analognih instrumenata drugih proizvodača.

su slike intervala glavne podjele po svojim veličinama, opis glavne podjele a i nit za procjenjivanje dovoljno racionalno i harmonično građeni, čitanje s takovim mikroskopom je najbrže, ali

Sl. 1.

Zapravo se radi o instrumentu T1, ali s izvjesnim izmjenama. Instrumenti RDH i RDS imadu čitanje krugova pomoću mikroskopa sa skalom crtica. Čitanje s takovom skalom je brže nego li namještanje dvostrukе niti (crte) na koju crticu glavne podjele uz pripadno čitanje mikrometra, jer se ne koindicira niti uravnava, već nakon viziranja odmah čita.

Po brzini čitanja, držim, da se mikroskopski današnji geodetski instrumenata mogu razdijeliti u ove kategorije. Mikroskop za procjenjivanje samo s jednom crtom na dijafragmi. Ako

točnost razmjerno najmanja. Drugi mikroskop po brzini uz istovremeno povećanje točnosti je mikroskop sa skalom crtica. Treći način, razmjerno najtočniji je mikroskop s optičkim mikrometrom, kakav imaju instrumenti Zeiss Th II, Wild T2, Kern DKM2 i t. d.

Neko vrijeme izradivali su se i mikroskopi s noniusom na dijafragmi (Fennel). Ovaj je način, izgleda, prilično otpao. Pa i običan nonius za čitanje krugova kod modernih je teodolita sve manje u upotrebi. Analogno je i filarni okularni mikrometrijski vijak

kod triangulacionih teodolita velikim dijelom zamijenjen s t. zv. optičkim mikrometrom.

Glavni načini čitanja limba, koji su uglavnom preostali jesu dakle mikroskopi: 1. za procjenjivanje, 2. sa skalom crtice i 3. s optičkim mikrometrom.

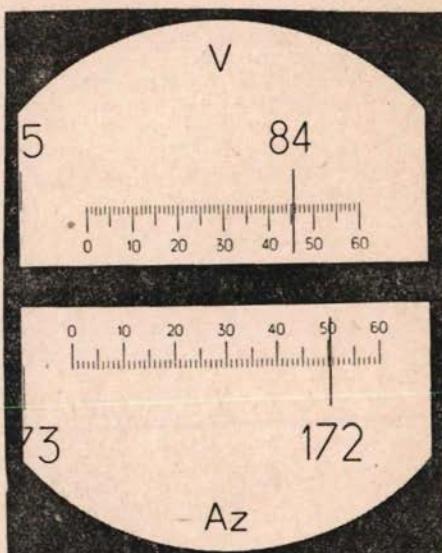
U vezi sa T16 moramo konstatirati odustajanje od mikrometra i vraćanje na skalu crtice u mikroskopu. Koji je tome razlog? Očito se je došlo do spoznaje, da je iskorištenje optičkog mikrometra (s planpoličama) kod čitanja krugova efikasno onda, kad se s njime nakon koincidiranja dviju dijametalnih slika limbusne podjele odmah čita aritmetička sredina. Instrumenti T1 i T16 zapravo nemaju dijametalna čitanja. Čita se samo jedna strana limba u pojedinom položaju. To je kao da na običnom teodolitu postoji samo jedan nonius odnosno mikroskop za očitavanje. Očito je tehnika izrade instrumenata već toliko napredovala, da kod instrumenata za poligoniranje i tahimetriju nisu potrebna oba dijametalna čitanja limba u pojedinom položaju durbina. Analogan je instrument Zeiss Th IV. Usprkos čitanju u svakome položaju durbina na jednoj strani limba, takovi se instrumenti mogu upotrebiti i kod triangulacija najnižih redova. Kao čistu pogrešku izmjere kuta firma Wild za T16 navodi $\pm 1''$ ($360''$) odnosno $\pm 4,7$ cc (400 g).

Sl. 2 prikazuje pogled u vidno polje mikroskopa s čitanjem $84^{\circ} 45,6'$ na vertikalnom i $172^{\circ} 50,4'$ na vodoravnom krugu. Desetinke minuta se procijene.

Zapravo je skala crtica na diafragmi mikroskopa prilično dugačka t. j. kod seksagezimalne podjele 60, kod centezimalne 100 intervala. Svaka deseta crtica je opisana. Opis teče od lijeva na desno. To je prednost, jer su ljudi naučni pisanju i čitanju od lijeva na desno, a ne obrnuto. U vidnome polju se vide po dvije crtice glavne podjele. Čita se, i može zapravo čitati, samo kod one, preko koje je skala crtica mikroskopa. Istočemo naime, da smjer glavne podjele nije isti kao i smjer skale mikroskopa. Te dvije podjele su protusmjerne, što na prvi pogled izgleda kao da bi moglo prouzročiti zabunu. Međutim, takova zabuna otpada, jer se može čitati samo na jednoj određenoj crti glavne podjele odnosno uvijek samo ona crta te podjele, preko koje se upravo nalazi skala mikroskopa.

Inače su podaci instrumenta slijedeći. Promjer objektiva 40 mm, poveća-

nje 28, najkraće viziranje 1,4 m, vodoravni krug 79 mm, vertikalni 79 mm. Instrument ima doznu libelu, cijevnu alhidadnu libelu ($30''$) i visinsku libelu ($30''$), optičko centriranje. Gornji dio instrumenta može se odvojiti od donjeg (prinudno centriranje). Težina sa stativom 4,5 kg. Dodatne naprave: električno osvjetljenje, nivel, libela, busole, pribor za poligoniranje s prinudnim centriranjem, prizma za objektiv, okularni za viziranje blizu zenita, DM1 (klinovi) za precizno optičko mjerjenje dužina i t. d.

Sl. 2.

Kad uočimo takav instrumenat, moramo se pitati, da li je eventualno moguće i daljnje unapređenje. Moguće je. Pa i RDH i RDS su za tahimetriranje savršeniji, jer su autoredukcioni. A možda će se vremenom i kod tahimetara još jače ubrzati čitanje na pr. automatskim fotografiranjem tako, da će operator samo vizirati, a čitanja će se automatski registrirati. Otpasti će onda potreba posebnog pisara kod tahimetriranja. A možda je već došlo vrijeme, da se pokuša i slijedeće. Kod tahimetriranja se na svakom stajalištu mora izmjeriti i visina instrumenta. Zar se to ne bi moglo optički putem naprave za optičko centriranje. Fokusiranjem da se u njoj odmah očita visina instrumenta. Mislim, da je optika za to već dovoljno napredovala.

Dr. N. N.

BOLLETTINO DI DEODESICA E SCIENZE AFFINI

Juni-septembar 1956

Cunietti-Inghilleri: Studio sperimentale della influenza della temperatura sulla deriva dei gravimetri Worden.

— Eksperimentalne studije utjecaja temperature na otklon gravimetara Worden.

Le Divelec: Essai contro-le N. 2 »Vercors«. Utilisations des cliches obliques. — Fokusna kontrola N. 2 »Vercors«. Upotreba kosih snimaka. Izvještaj u komisiji IV međunarodnog kongresa Fotogrametrije u Stokholmu 1956.

Fondelli: Il banco »S. Salvadori« per l'esame dei cerchi azimutali. — »S. Salvadori« aparat za ispitivanje podjela krugova na geodetskim instrumentima.

Oktobar-Decembar 1956

Trombetti: Il controllo degli apparecchi di stereorestituzione ed il disciplinare istituto dal Istituto Geografico Militare nel 1955. — Kontrola stereorestitutora i postupak uveden od strane Vojno-geografskog Instituta 1955.

Caputo: Alcune considerazioni sulle serie delle rappresentazioni diretta ed inversa di una superficie di rotazione sul piano secondo Gauss. — Neka razmatranja o serijama direktnog i inversnog predstavljanja jedne ratacione površine na ravni po Gaussu.

Fondelli: Ricerche sulla precisione dei teodoliti Kern D KM 3 Istraživanja o preciznosti Kernovog teodolita D KM 3. Autor u članku iznosi karakteristike ovog Kernovog teodolita i izvještava o nekim ispitivanjima, koji su trebali odrediti unutrašnju točnost i relativnu točnost kod upotrebe ovih instrumenata u geodetskim radovima. Ispitivanja, koja su izvršena sa tri teodolita ovog tipa potvrdili su dobre kvalitete i mogućnosti ovih instrumenata.

Ing. M. J.

BULLETIN GEODESIQUE

Septembar No 41 1956

Marussi: Gravimetric and magnetometric surveys performed by the Italian Kara-

korum expedition 1954-5. — Gravimetrijska i magnetometrijska mjerjenja talijanske Karakorum ekspedicije.

Bodewig: Die inversion geodätscher matrizen. — Inverzija geodetskih matrica.

Decembar No 42

Ovaj je broj posvećen sastanku IV sekcije za gravimetriju na kongresu UGGI-a u Rimu 1954.

Bomford: Report of study group No 14. Determination of the European Geoid by means of deviations of deviations of the vertical. — Izvještaj studijske grupe br. 14. Određivanje geoida pomoću otklona težišnice.

Shurbet-Worzel: Gravity observations at sea in USS Diablo. — Gravimetrijska opažanja na moru.

Ing. M. J.

GEODEZIJA I KARTOGRAFIA

Tom V — svezak 2 1956

Časopis izdaje Poljska Akademija nauka komitet za geodeziju. List nismo primali redovito pa ćemo zato prikazivanje početi od 1956. god.

Piatkowski: Druk map užyciu rastrow z izoliniami. — Tisk planova upotrebom ramova sa izoliniami.

Szpetkowski: Centryczna metoda nawiazania przy użyciu nasadki pryzmatycznej lub klinowej na obiektywie teodolitu. — Centrična metoda priključka upotrebom prizmatične ili klinaste naprave koja se nataknę na objektiv teodolita.

Autor obrazlaže teoretske mogućnosti potkrijepljeno eksperimentalnim mjerjenjima, način priključka, kojeg se može nazvati centrično-optičkim, a koji se može primijeniti kod vertikalnog priključka, kako se to pojavljuje u vertikalnim šahtima.

Lipinski: Klotoidea kao element krivolinijske trase.

Lukasievic: Neka opažanja na terenu precizne poligonometrije. — Iz članka se može zapaziti da se u Poljskoj mnogo koristi precizna poligonometrija kod izgradnje željezničkih pruga. Dužine se mjere paralaktičkom metodom s pomoćnim bazama, koje se mjere invarskim žicama, a također i mjerene

njem dužina čeličnim vrpcama od 50 m. Kutevi se mjere teodolitom T2 kod čega je točnost mjerena prelomnih kuteva $\pm 7,5^{\circ}$, a paralaktičkog $\pm 3^{\circ}$. Maksimalna pogreška položaja točaka ± 15 cm. Radovi ne zadovoljavaju potrebnu točnost i autor preporučuje povećanje točnosti linearnih mjerena, povećanje točnosti mjerena paralaktičkih kuteva i oslobođanje od sistematskih pogrešaka kod mjerena dužina.

Ing. M. J.

GEODETICKY A KARTOGRAFICKY OBZOR

Publikacija centralne Uprave geodezije i kartografije ČSR-a Prag.

Br. 1 1956

Pruša: Za daljni tehnički razvoj československe geodezije i kartografije. — Izvještaj o izvršenim radovima iz područja deodezije i kartografije, koji je podnesen na savjetovanju rukovodilaca iz područja geodezije i kartografije, za treći kvartal 1955, i pripreme za radeve u 1956. god.

Klika: Razvoj autoredukcije kod tachimetrije sa vertičko-mehanički, mehanički daljinokosnstrukcionim principima. Optički, optičko-mehanički, mehanički daljinomjeri. Opis novog Kernovog autoredukcionog tachimетra. Sovjetski tachimetar »Vysotomer».

Kouba: Terestrička refrakcija i »večernji« koeficijent refrakcije u Slovačkoj. —

Br. 2

Poslušny: Za pravovremeno, kvalitetno i ekonomično ispunjenje zadataka československe geodezije i kartografije. —

Štokan: Publikacije i propaganda u službi nove tehnike u geodeziji i kartografiji. —

Klika: Razvoj autoredukcije sa vertikalnom letvom. — (svršetak).

Pichlik: Aerofotosnimanje i fotografiski radovi i njihova kontrola. —

Br. 3

Jaburek: Veća produktivnost rada preko akordne plaće.

Krumphanzl: Određivanje položaja podzemnih kabela i cijevi elektromagnetskim

putem. — Autor iznosi osnove elektromagnetskog traženja podzemnih instalacija, popis uređaja i upotrebu u geodetskoj praksi.

Solc: Ispitivanje točnosti i ekonomičnosti koordinatograma. — Koordinatogram je grafičko-mehaničko pomagalo za računanje koordinatnih razlika, koje je konstruirao Ing. Kocian. U članku se iznose rezultati i analiza točnosti.

Böhm: Opće određivanje srednjeg odstupanja kod binomične raspodjele frekvencija. — U računu izjednačenja se upotrebljava prosječna i srednja pogreška. Te se veličine dobivaju na osnovu pretpostavke velikih brojeva t. j. velikog broja mjerena, što je u geodeziji rijetko slučaj. U ovom se članku raspravlja o binomskom redu kojeg slijede pogreške mjerena, a koji Gausova krvulja samo grubo aproksimira.

Prokeš: Noniusna podjela za teodolite s dvostrukim krugovima. —

Kubin: Iskolčenje regulacione linije sa umetnutim dvostrukim kružnim lukom. —

Br. 3

Jaburek: Novim radnim normama ka boljoj organizaciji i većoj produktivnosti rada u geodeziji i kartografiji. —

Harvalík: Uloga geografije kod razvoja izrade karta. — Kritika geografskog sadržaja karte. Značaj kompozicije i generalizacije. Funkcija i izražajna sposobnost pojedinih geografskih elemenata. Podloga dinamičnog predočavanja sadržaja na karti. Značaj geografske tipizacije za generalizaciju kartografskog crteža.

Forman: Geodetska podloga specijalkarte 1:75 500 i puke za nove topografsko kartiranje 1:10 000 i 1:5 000. —

Kolomazník i Pelikan: Statičko rješenje prenosnih piramida. —

Ing. M. J.

SCHWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR VERMESSUNG, KULTURTECHNIK UND PHOTOGRAMMETRIE 1956

Nr. 11.

H. Pfanner: Racionalizacija održavanja stalnih točaka (Von der Rationalisierung in der Nachführung der Vermessungsfixpunkte) —

Nastavak — »Za sve rade, za koje je potreban teodolit, izvodi jedan geometar, praćen sposobnim pomagačem«. Na pr. kod komasacije treba premjestiti trig. kamenove. »Geometar s pomagačem obide teren i označi ovome nova mesta za kamene. Redovno su to mesta međašnih kamenova. Pomoćnik onda premješta kamene, ali stare podzemne centre ne dira. Novi položaji dobivaju nove podzemne centre. Geometar zatim mjeri na premeštenoj točki nekoliko pravaca. Tek onda se oprezno produbi jama do starih podzemnih centra i izvrši priključak na njih. Zatim se stari podzemni centri opet zatrpuju i ostave na starim mjestima. U cijelome kantonu smo tako radili. Ako je potrebno možemo uvijek staru mrežu uspostaviti. Ova metoda smanjuje terenski posao na polovicu...« Članak autor završuje slijedećim riječima: »Uvjeren sam, da je uz podesno organiziranje i male troškove moguće sve stalne toče održavati u prvobitnoj točnosti. Ali, još sam više uvjeren, da će nizelmannski vlakovi i vrijedne triangulacije polagano ali tim sigurnije prodati, ako se održavanje ne zahvatiti kao najozbiljniji rad.«

C. F. Baeschlin: Geod. stručnjak u svijetu (Der Vermessungssachmann in Weltweiter Sicht) — Izobrazba stručnjaka u raznim zemljama. Za višu geodeziju svuda se upotrebljavaju geod. inženjeri ili stručnjaci analogne izobrazbe. Topografski premjeri bili su prvotno u rukama vojnih stručnjaka, ali »danas razvoj ide spram civilnog vođenja tih rada, jer se kartete i topografski planovi već više upotrebljavaju za civilne nego li za vojne svrhe«. Topografski se izobrazbu u raznim zemljama vrlo razlikuje. A najveće razlike postoje u školovanju stručnjaka za katastarski premjer. »U Engleskoj geodeti studiraju najprije na kojem univerzitetu uglavnom jezike, matematiku, fiziku, osnovne astronomije, geodeziju i inženjerstvo. Stručnu izobrazbu zatim zapravo stiču kod ovlaštenih praktičara... Osim t. zv. Land-surveyor Englezi poznaju Quantity Surveyors, koji se bave procjenjivanjem nekretnina. — Autor dalje razmatra prednosti i slabe strane, kad se izobrazuju samo geod. inženjeri s jedne strane te geometri sa srednjoškolskom izobrazbom s druge strane. —

Ing. Bachmann: Briga za vodu — hitan problem našega vremena (Die Sorge um das Wasser —

ein dringendes Problem unserer Zeit).

Ing. M. A. Bodmer: Ekonomski i socijalni aspekt regionalnog uređivanja (L'aspect économique et social de l'aménagement régional) —

Nr. 12.

Ing. M. Wegenstein: Mogućnosti jačeg korištenja podzemne vode (Möglichkeiten für eine vermehrte Grundwassernutzung). —

W. Löscher: Novi fotogrametrijski instrumenti (Neue photogrammetrische Auswertegeräte). — Precizni stereokomparator — Wildov instrument A9 — Sprava za preslikavanje (Umbildgerät) U3, tipovi A, B i C sprava za povećanje Wild VG.

Nr. 1 — 1957

Ing. Franjo Braum: Nekoliko smjernica za pojednostavljanje orientacije na stereoinstrumentu Wild A8 (Einfache Hinweise zur Vereinfachung der Orientierung am Stereokartiergerät Wild A8) — Pisac je docent na AGG-fakultetu u Zagrebu. U toj svojoj raspravi izvodi postupak za jednostavniju orientaciju na autografu A8.

V. Gmür: Novi zadaci natapanja u Švicarskoj (Neue Aufgaben der Bewässerung in der Schweiz) — Razmatrano je umjetno kišenje kao sredstvo protiv mrazeva. U nekim vinogradima u općini Schlertheim provedeno je takovo kišenje. Alarmno zvono signalizira, kad je temperatura u vinogradu spala do nule, pa se stavi u pogon umjetno blago kišenje. Tako-vlaženje drži led na temperaturi — 0,5 pa makar vanjska temperatura i spala na —10. Aparatura može se upotrebiti protiv kasnih proljetnih mrazeva, protiv suše ljeti a i protiv ranih jesenskih mrazeva. Pisac iznosi plan vinograda s rasporedom kišila. Uslijed toga, što kroz spomenute vinograde baš ide vodovod a voda je jeftina, čitava se investicija isplati već za dvije godine.

R. Mayer Gonzenbach: Planološki problemi naših gradova (Die Planungsprobleme unserer Städte) — Promet — Indutsrija — Stanovi — Površine — Istraživanja na polju urbanizacije i planiranja krajeva —

Od Rhone do Rajne (Du Rhône au Rhin — Du rêve à la réalité) — Projekt plovног kanala, koji bi spajao Ronu i Rajnu i išao kroz Švicarsku.

Dr. N. N.

SVENSK LANDMÄTERI TIDSKRIFT 1956

Nr. 4.

C. A. Ramberg: Komasacije u Dalarni, pozadina, opseg i organizacija (Skiftesverksamheten i Dalarna: Bakgrund, omfattning och organisation) —

B. Turesson: Komasacije u Dalarni s aspekta poljoprivrede, šumarstva i razvoja nekretnina (Bkiftesverksamheten i Dalarna: Jordbruks, skogsbruks och fastighetssympunkter) —

S. Lindskog: Problem šumskih sastojina kao likvidnih sredstava (Skogslikvidproblem). —

Nr. 5.

A. Janzon: Geodetski kongres nordijskih zemalja — nekoliko utisaka (ordiska ladmäterimötet — nogra intryck). —

A. Janzon: Od internacionalnog fotogram. kongresa u Stockholm (Fron den internationella fotogrammetriska kongressen i Stockholm).

F. J. B. A.: Sličice iz Azije (Glimter frön Asien) Kratko o komasacijama i uredenju zemljišta u Kini, Thailandu, Pakistanu, Iraku, Jordanu, Siriji i Libanonu.

B. Fahlen: Nešto o putovima (Nogot om vägförättningar). —

G. Sundström: Jedan praktičan problem kod formiranja poljoprivrednih zemljišta (Ett praktikst problem rörande fastighetstbildning förjordbruk). —

Dr. N. N.

TIJDSCHRIFT VOOR KADASTER EN LANDMEETKUNDE 1956

Nr. 5.

Režim voda i vodenih puteva od najveće su važnosti za Nizozemsku. T. zv. Rijkswaterstaat bavi se s njihovom problematikom. Pred 25 god. u toj važnoj ustanovi oformljena je posebna geodetska služba. Ovaj broj nizozemskog geod. časopisa u cijelosti je posvećen toj godišnjici. Obuhvaća ove članke.

Ing. A. G. Maris: 25 godina geod. službe (25 jaar Meetkundige dienst) —

Dr. Ing. J. Van Veen: Položaj geod. službe u nizozemskoj vodoprivredi (De positie van de

Meetkundige dienst binnen het kader van de Rijkswaterstaat) —

Dr. Ing. W. Schermerhorn: Razvoj geod. službe u vezi sa društvenim razvojem (Ontstaan en groei van de Meetkundige dienst tegen de achtergrond van de maatschappelijke ontwikkeling). —

Ing. A. J. van der Veele: Geod. služba danas (De Meetkundige dienst van heden). —

J. H. Sanders: Saradnja katastra i geod. službe vodoprivrede (Samenwerking tussen Kadaster en Meetkundige dienst van Rijkswaterstaat). —

Ing. W. Barda: Tehnička visoka škola i geod. služba (Technische hogeschool — Meetkundige dienst). —

Ing. L. J. A. Berganius: Značenje i koristi geod. službe vodoprivrede za puteve (Betekenis en nut van nieuwe wegen, de verbetering van bestaande wegen alsmede het beheer en onderhoud van de wegen betreft). —

Ing. B. A. Gelders: Geod. služba i kanal Amsterdam—Rajna (De Meetkundige dienst met betrekking tot aanleg van het Amsterdam-Rijn—kanal). —

Ing. J. W. de Vries: Geod. služba i vodenih puteva (De Meetkundige dienst met betrekking tot onderhoud, verbetering en afdamming van waterwegen en zeearmen). —

Ing. Hoornenburg: Geod. služba i rijivere (Het nut van de M. d. voor het onderhoud, de verbetering en het beheer van rivieren). —

Ing. J. H. van der Burgt: Geod. služba u vezi radova na obala mala (De M. d. met betrekking tot de studie van de verschijnselen, alsmed tot het ontwerp en de uitvoering van werken langs de Noordzeekust, in het Deltagebied en in de Waddenzee). —

Ing. P. J. Wemelsfelder: Geod. služba i mjerjenje vodostaja (De betekenis van de M. d. voor het peilschaalwezen). —

Ing. A. Eggink: Geod. radovi kod gradnje tunela Velsen (Korte beschrijving van de werkzaamheden van de M. d. ten behoeve van de bouw van een auto- en een spoortunnel te Velsen). —

J. J. Gorther: Geod. služba i komasacije (De M. d. en de ruilverkaveling). —

MAANMITTAUS 1956

Nr. 3-4

R. A. Hirvonen: Problem piramidea (Pyramidiprobleemasta). —

Simo Laurila: Premoščivanje u aerotrinagulaciji (Ilmakolmioinninjonotasoitus ilman völipisteitä). —

K. G. Löfström: Kontrola horizontau aerofotografiji (Horisonttiohjaus ilmakuvaussessa). —

K. G. Löfström: Kontrola horizonta u aerotriangulaciji (Horisonttionhjaus ilmakkolmioinnissa).

Dr. N. N.

Nr. 1 — 1957

Ing. P. Richardus: Računanje kofaktora u Trienstrinoj metodi izravnavanja (The calculation of cofactors in Tienstras method of adjsesment). —

N. D. Haasbroek: Neki novi nomogrami na području geodezije (Einige nieuwe nomogrammen op landmeetkundig gebied). —

Dr. N. N.

Ing. B. Scherbier: Fotogrametrijski radovi za Batavsku petrolejsku kompaniju (Fotogrammetrische werkzaamheden voor de N. V. Bataafsche Maatschappij).

Ing. van Veelen: Geod. služba za provincijsku vodoprivredu (Werkzaamheden van de M. d. voor de Provinciale Waterstaat). —

Ing. G. P. H. de Haen: Djelatnost geod. službe u općini Venlo (Werkzaamheden van de M. d. in de gemeente Venlo 1946—1955). —

A. Michielsen: Geod. sluba i aerodromi (Werkzaamheden van de M. d. voor het Bureau, Beheer en Onderhoud van Vliegvelden). —

Nr. 6.

Dr. Ing. E. Gigas: Elektro-optičko mjerjenje »dužina (Der elektro-optischer Streckenmesser). —

R. Roelofs: Novi priručnik za tehničke radeove katastra (De nieuwe Handleiding voor de Technische Werkzaamheden van het Kadaster). —

Ing. H. C. M. Luyten: Geod. instrumenti (Landmeetkundinge instrumen). — Nastavak.